

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia 2017 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie przeprowadzania badania psychofizjologicznego, testu sprawności fizycznej oraz badania psychologicznego funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej

Na podstawie art. 177 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie przeprowadzania badania psychofizjologicznego, testu sprawności fizycznej oraz badania psychologicznego funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej (Dz. U. poz. 805) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 2 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) kierownika komórki, w której pełni służbę funkcjonariusz wykonujący czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133 ustawy lub funkcjonariusz przewidziany do wykonywania tych czynności – w odniesieniu do tych funkcjonariuszy.”;
- 2) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zarządzić, przeprowadzenie badania psychofizjologicznego, testu sprawności fizycznej lub badania psychologicznego w stosunku do funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1.”;
- 3) w § 5 w ust. 2:
 - a) w pkt 1:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„wykonującego czynności, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, w zakresie.”;

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086 i 1321.

- lit. b i c otrzymują brzmienie:
 - „b) czerpania nieuprawnionych korzyści w związku z dotychczasowym zatrudnieniem lub ze służbą w Służbie Celno-Skarbowej,
 - c) występowania patologii społecznych oraz uzależnień niepożądanych w Służbie Celno-Skarbowej;”;
- b) w pkt 2:
 - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„przewidzianego do wykonywania czynności, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, w zakresie:”;
 - lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) ustalenia stopnia szczerości funkcjonariusza poddawanego badaniu w prezentowaniu siebie jako kandydata do wykonywania czynności, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1,;”;
- 4) § 6 otrzymuje brzmienie:
„§ 6. Badanie psychofizjologiczne przeprowadza się indywidualnie w pomieszczeniach zapewniających prawidłowy i zgodny z metodyką przebieg badania oraz użycie poligrafu, w przypadku badania przeprowadzanego z użyciem poligrafu, w szczególności pozwalających na zminimalizowanie możliwości wystąpienia zakłóceń przebiegu badania bodźcami zewnętrznymi wpływającymi na reakcje psychofizjologiczne funkcjonariusza poddanego badaniu.”;
- 5) § 7 otrzymuje brzmienie:
„§ 7. Badanie psychofizjologiczne z wykorzystaniem poligrafu przeprowadza osoba, która:
 - 1) posiada wykształcenie wyższe;
 - 2) odbyła przeszkolenie w zakresie prowadzenia badań psychofizjologicznych z wykorzystaniem poligrafu i uzyskała zaświadczenie uprawniające do prowadzenia takich badań.”;
- 6) w § 8 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. W trakcie rozmowy wstępnej osoba przeprowadzająca badanie psychofizjologiczne może zmierzyć ciśnienie tętnicze osobie poddanej badaniu.”;
- 7) w § 9:
 - a) w ust. 1
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) wypełnieniu przez funkcjonariusza poddanego badaniu psychofizjologicznemu kwestionariusza składającego się z:
- a) części ogólnej dotyczącej danych osobowych funkcjonariusza, a także jego stanu zdrowia i samopoczucia przed badaniem,
 - b) części szczegółowej przygotowującej do badania;”
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) sporządzeniu sprawozdania z badania;”
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Przebieg badania psychofizjologicznego można rejestrować za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.”
- c) w ust. 2:
- wprowadzenie do do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, zawiera;”
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) określenie podstawy prawnej badania psychofizjologicznego;”
 - pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) wskazanie istotnych informacji przekazanych przez funkcjonariusza w trakcie badania psychofizjologicznego w kwestionariuszu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;”
- po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
- „5a) wskazanie pytań testowych;”
- 8) po § 11 dodaje się § 11a w brzmieniu:
- „§ 11a. Badania psychofizjologicznego nie przeprowadza się, a rozpoczęte przerywa się w przypadku wystąpienia czynników zewnętrznych uniemożliwiających przeprowadzenie badania. Przepis § 4 ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;
- 9) § 12 i 13 otrzymują brzmienie:
- „§ 12. Jeżeli wynik przeprowadzonego badania psychofizjologicznego jest niejednoznaczny i nie ma możliwości sporządzenia na jego podstawie sprawozdania, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 4, badanie można powtórzyć jeden raz, na podstawie tego samego wniosku, w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia uzyskania tego wyniku.
- § 13. 1. Test sprawności fizycznej przeprowadza się w celu ustalenia predyspozycji fizycznych funkcjonariusza do wykonywania czynności, o których mowa w art. 133 ustawy, i zgodnie z opisem przebiegu testu sprawności fizycznej dla funkcjonariusza.

2. Opis przebiegu testu sprawności fizycznej dla funkcjonariusza wykonującego czynności, o których mowa w art. 133 ustawy, oraz funkcjonariusza przewidzianego do wykonywania tych czynności określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.”;

10) w § 18 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przedstawiciel komórki realizującej czynności, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1;”;

11) § 20 otrzymuje brzmienie:

„§ 20. Badanie psychologiczne przeprowadza się w zakresie i w celu oceny sprawności intelektualnej, dojrzałości emocjonalnej i społecznej, funkcjonowania, w tym sposobu działania i podejmowania decyzji, w sytuacjach stresowych.”;

12) w § 21 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Badanie psychologiczne jest przeprowadzane w pomieszczeniach zapewniających prawidłowy i zgodny z metodyką przebieg badania.”;

13) w § 23 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przeprowadzeniu testów psychologicznych wraz z wywiadem;”;

14) w § 24 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, jednostki organizacyjne Policji oraz Komenda Główna Straży Granicznej, po uzgodnieniu trybu oraz zasad finansowania kosztów.”;

15) w załączniku nr 1 do rozporządzenia tytuł załącznika otrzymuje brzmienie:

„OPIS PRZEBIEGU TESTU SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ DLA
FUNKCJONARIUSZA WYKONUJĄCEGO CZYNNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W
ART. 133 USTAWY, ORAZ FUNKCJONARIUSZA PRZEWIDZIANEGO DO
WYKONYWANIA TYCH CZYNNOŚCI”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Renata Łučko

Zastępca Dyrektora

Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

Celem projektowanego rozporządzenia jest nowelizacja rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie przeprowadzania badania psychofizjologicznego, testu sprawności fizycznej oraz badania psychologicznego funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej (Dz. U. poz. 805).

Zmiana w § 2 ust. 1 pkt 1 ma charakter redakcyjny i polega na rezygnacji z określenia „czynności specjalne” z uwagi na to, że termin taki nie występuje na gruncie ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.). Konsekwencją tej zmiany jest zmiana § 5 ust. 2 pkt 1 i 2 i § 18 ust. 2 pkt 1 w zakresie, w jakim przepisy te posługują się terminem „czynności specjalne”.

Dodawany w § 2 ust. 1a przyznaje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej prawo zarządzenia przeprowadzenia badania psychofizjologicznego, testu sprawności fizycznej lub badania psychologicznego w stosunku do funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1 tego przepisu. Szef Krajowej Administracji Skarbowej powinien w ww. zakresie dysponować uprawnieniami analogicznymi do tych, jakie posiada Dyrektor Izby Administracji Skarbowej. Zarazem zaś, uprawnienie to mieści się w ramach, leżącego w kompetencji szefa Krajowej Administracji Skarbowej uprawnienia do kształtowanie polityki kadrowej i szkoleniowej w jednostkach organizacyjnych KAS, o którym mowa w art. 14 ust. 1 pkt ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Zmiany w § 5 ust. 2 pkt 1 lit. b i c oraz pkt 2 lit. b mają na celu doprecyzowanie, jakich ustaleń dokonuje się w trakcie badania psychofizjologicznego. Sposób sformułowania tych ustaleń jest przy tym wzorowany na regulacjach dotyczących innych służb, tj. odpowiednio § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie trybu i warunków ustalania zdolności fizycznej i psychicznej policjantów do służby na określonych stanowiskach lub w określonych komórkach organizacyjnych jednostek Policji (Dz. U. poz. 423, z późn. zm.) oraz § 11 ust. 2 pkt 1 lit. c i pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 kwietnia 2010 r. w sprawie przeprowadzania testu sprawności fizycznej, badania psychologicznego i badania psychofizjologicznego w Straży Granicznej (Dz. U. poz. 482, z późn. zm.).

Istotne jest przy tym doprecyzowanie w § 5 ust. 2 pkt 1 lit. b, że w toku badania dokonuje się ustaleń w zakresie czerpania nieuprawnionych korzyści nie tylko w związku ze służbą w Służbie Celno-Skarbowej, ale także w związku z dotychczasowym zatrudnieniem.

W § 6 doprecyzowano wymogi dotyczące warunków, w jakim jest przeprowadzane badania psychofizjologiczne poprzez dodanie wymogu, by wykorzystywane w tym celu pomieszczenia zapewniały prawidłowe użycie poligrafu.

Zmiana § 7 wynika z konieczności uproszczenia przeprowadzania badań psychofizjologicznych. Powierzenie możliwości przeprowadzania badania psychofizjologicznego funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej służbom i jednostkom organizacyjnym, o których mowa w § 24 ust. 2 rozporządzenia, posiadającym doświadczenie w ich przeprowadzaniu, powoduje, że określenie dodatkowych wymogów dla osób przeprowadzających takie badania w obecnym kształcie jest zbyt restrykcyjne. Jako wymogi, jakie będzie musiała spełniać osoba przeprowadzająca badanie psychofizjologiczne wskazuje się posiadanie wykształcenia wyższego oraz odbycie przeszkolenie w zakresie prowadzenia badań psychofizjologicznych z wykorzystaniem poligrafu i uzyskanie zaświadczenia uprawniającego do prowadzenia takich badań.

W dodawanym w § 8 ust. 2 wskazano, że w trakcie rozmowy wstępnej wykonujący badanie psychofizjologiczne może zmierzyć ciśnienie tętnicze osobie poddanej badaniu. Z kolei w ust. 1b wskazuje się, że przebieg badania psychofizjologicznego można rejestrować za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk. Rozwiązania takie obowiązują obecnie w Straży Granicznej i Policji (§ 12 ust. 2 i 6 ww. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przeprowadzania testu sprawności fizycznej, badania psychologicznego i badania psychofizjologicznego w Straży Granicznej oraz § 9 ust. 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie trybu i warunków ustalania zdolności fizycznej i psychicznej policjantów do służby na określonych stanowiskach lub w określonych komórkach organizacyjnych jednostek Policji).

Zmiany w § 9 mają na celu uproszczenie wstępnego etapu badania poligraficznego poprzez wprowadzenie jednego kwestionariusza w miejsce dwóch (§ 9 ust. 1 pkt 1). Ponadto w miejsce opinii z badania wprowadzono sprawozdanie z badania, co bardziej odpowiada charakterowi tego dokumentu (§ 9 ust. 1 pkt 4) oraz doprecyzowano elementy, jakie powinno zawierać sprawozdanie, w tym w szczególności poprzez dodanie obowiązku zawarcia w nim pytań testowych (§ 9 ust. 2 pkt 5 i 5a).

Dodawany § 11a wskazuje okoliczności uzasadniające nieprzeprowadzenie albo przerwanie badania psychofizjologicznego.

Zmiana § 12 jest konsekwencją zmiany § 9 ust. 1 pkt 4 i polega na zastąpieniu występującego w tym przepisie terminu „opinia” terminem „sprawozdanie”.

Zmiana w § 13 w ust. 2 jest konsekwencją zmiany w § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.

Zgodnie z tym przepisem, warunkiem przeprowadzenia testu sprawności fizycznej jest wykonywanie przez funkcjonariuszy czynności, o których mowa w art. 133 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. W porównaniu do obecnego stanu prawnego, ograniczono zatem przeprowadzanie testu sprawności fizycznej i wyłączono z zakresu tego przepisu funkcjonariuszy wykonujących pozostałe czynności, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. Wynika to z charakteru tych czynności. Dla ich prawidłowej realizacji sprawność fizyczna, która ma być wykazana ww. testami nie ma charakteru priorytetowego. Przewiduje się natomiast, że funkcjonariusze ci powinni zostać poddani badaniu psychologicznemu.

Należy podkreślić, że delegacja ustawowa i wytyczne do wydania rozporządzenia, określone w art. 177 ust. 2 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, wskazują, że minister właściwy do spraw finansów publicznych określając w rozporządzeniu m.in. zakres, warunki i tryb przeprowadzania badania psychofizjologicznego, testu sprawności fizycznej oraz badania psychologicznego, powinien uwzględnić rodzaj i charakter zadań wykonywanych na określonych stanowiskach oraz metodykę przeprowadzania badań i testów, w zależności od celu badania lub testu. Ustawodawca zatem dopuszcza różnicowanie sytuacji funkcjonariuszy w zakresie poddawania ich testom i badaniom, w zależności od charakteru faktycznie realizowanych przez nich czynności.

Zmiana brzmienia § 20 wynika w szczególności z konieczności dostosowania tego przepisu do treści art. 177 ust. 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz objęcia tym przepisem funkcjonariusza wykonującego czynności, o których mowa w tym przepisie, w sytuacjach stresowych bez zawężania ich do obecnie wskazanych w rozporządzeniu przypadków. Ponadto zrezygnowano z badania psychomotorycznego, ponieważ nie wchodzi ono w zakres badania psychologicznego.

Zmiana ust. 2 w § 21 wynika z faktu, że w obecnym brzmieniu przepis ten formułuje zbyt restrykcyjne wymagania dotyczące warunków, w jakich ma być przeprowadzane badanie psychologiczne, a które nie są już konieczne z uwagi na rezygnację z badań psychomotorycznych. Zaproponowana zmiana ma na celu umożliwienie przeprowadzenia badań psychologicznych w pomieszczeniach będących w dyspozycji Krajowej Administracji Skarbowej, zapewniających prawidłowy przebieg badania (tj. taki, gdzie zminimalizowane jest ryzyko wystąpienia zakłóceń bodźcami zewnętrznymi, wpływającymi na koncentrację osoby poddawanej badaniu).

W § 23 w ust. 1 pkt 1 zrezygnowano z obserwacji psychologicznej jako elementu badania psychologicznego. Nie występuje ona jako element badania psychologicznego w Policji i uznano, że nie ma uzasadnienia do jej utrzymania w Służbie Celno-Skarbowej.

Zmiana § 24 ust. 2 rozporządzenia polega na rozszerzeniu kręgu podmiotów, które są uprawnione do przeprowadzania badań psychofizjologicznych oraz psychologicznych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Obecnie badania takie mogą przeprowadzać jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane. Proponowana zmiana ma na celu umożliwienie przeprowadzania badań psychofizjologicznych oraz psychologicznych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, jednostki organizacyjne Policji oraz Komendę Główną Straży Granicznej. Przewiduje się, że usprawni to wykonywanie badań. W projekcie przyjęto, że możliwość przeprowadzania przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, jednostki organizacyjne Policji oraz Komendę Główną Straży Granicznej badań funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej wymaga wcześniejszego uzgodnienia trybu oraz zasad finansowania kosztów badań.

Zmiana tytułu załącznika nr 1 do rozporządzenia jest konsekwencją zmiany w § 13 ust. 2 i ograniczenia obowiązku przeprowadzania testów sprawności fizycznej do funkcjonariuszy wykonujących czynności, o których mowa w art. 133 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, i funkcjonariuszy przewidzianych do wykonywania tych czynności.

W projekcie określono, że rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz stosownie do § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Sporządziła:

Jolanta Dąbrowska, st. ekspert Służby Celno-Skarbowej
Departament Zwalczenia Przestępczości Ekonomicznej
tel. 694 36 81
e-mail: Jolanta.Dabrowska@mf.gov.pl